

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 2143

Warszawa, dnia 21 grudnia 2017 r.

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjęte przez Senat - zgodnie z art. 121 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – na 53. posiedzeniu w dniu 21 grudnia 2017 r. uchwały:

- w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego,
- **w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych.**

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Stanisław Karczewski

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 grudnia 2017 r.

**w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli
w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów
publicznych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2017 r. ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w art. 1 w pkt 10, ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wójtowie, radni, małżonkowie wójtów, zastępców wójtów, radnych, sekretarzy gminy, skarbników gminy, kierowników jednostek organizacyjnych gminy, osób zarządzających i członków organów zarządzających gminnymi osobami prawnymi, a także osoby pozostające we wspólnym pożyciu z wójtami, zastępcami wójtów, radnymi, sekretarzami gminy, skarbnikami gminy, kierownikami jednostek organizacyjnych gminy, osobami zarządzającymi i członkami organów zarządzających gminnymi osobami prawnymi, nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Wybór lub powołanie tych osób na te funkcje są z mocy prawa nieważne.”;

2) w art. 5:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w art. 8 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Dokumenty z wyborów są przechowywane przez okres co najmniej 5 lat.”;

b) w pkt 19 w lit. c, § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Karty do głosowania są dokumentami z wyborów w rozumieniu art. 8.”,

c) w pkt 21 w lit. c, § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Materiały zawierające zarejestrowany przebieg czynności, o których mowa w § 5, na wniosek męża zaufania, rejestrującego te czynności, mogą zostać zakwalifikowane jako dokumenty z wyborów w rozumieniu art. 8.”,

d) w pkt 24 w lit. g, § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Materiały zawierające transmitowany lub zarejestrowany przebieg czynności, o których mowa w § 7, są dokumentami z wyborów w rozumieniu art. 8.”;

3) w art. 5:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) art. 12a otrzymuje brzmienie:

„Art. 12a. Obwodowe komisje wyborcze, które mają siedziby w lokalach dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, są komisjami właściwymi dla celów głosowania korespondencyjnego przez wyborców niepełnosprawnych.”;

b) w pkt 11, w § 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) możliwości głosowania korespondencyjnego przez wyborców niepełnosprawnych i głosowania przez pełnomocnika.”,

c) w pkt 14:

- wyrazy „w art. 47 w § 1, w § 2 we wprowadzeniu do wyliczenia, w § 3 w zdaniu pierwszym i w § 4” zastępuje się wyrazami „w art. 47 w § 1, w § 2 we wprowadzeniu do wyliczenia, w § 3 w zdaniu pierwszym, w § 4 i 6”,
- po wyrazach „w art. 52 w § 1 i w § 3 w zdaniu pierwszym,” dodaje się wyrazy „w art. 53g w § 1a, w art. 53h w § 6”,

d) w pkt 15, w art. 37d w § 1:

- wyrazy „między 14 a 7 dniem” zastępuje się wyrazami „najpóźniej w 21 dniu”,
- wyrazy „możliwości głosowania przez pełnomocnika” zastępuje się wyrazami „możliwości głosowania korespondencyjnego przez wyborców niepełnosprawnych i głosowania przez pełnomocnika”,

e) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) w art. 38 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Głosowaniem osobistym jest również głosowanie korespondencyjne przez wyborców niepełnosprawnych.”;

f) skreśla się pkt 23,

g) pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) w dziale I tytuł rozdziału 6a otrzymuje brzmienie: „Głosowanie korespondencyjne przez wyborców niepełnosprawnych”;

h) po pkt 25 dodaje się pkt 25a–25l w brzmieniu:

„25a) w art. 53a:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wyborca niepełnosprawny o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.) może głosować korespondencyjnie.”;

b) uchyla się § 2 i 3,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Głosowanie korespondencyjne jest wyłączone w przypadku głosowania w obwodach głosowania utworzonych w jednostkach, o których mowa w art. 12 § 4 i 7, oraz w obwodach głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich, a także w przypadku udzielenia przez wyborcę niepełnosprawnego pełnomocnictwa do głosowania.”;

25b) w art. 53b:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zamiar głosowania korespondencyjnego wyborca niepełnosprawny zgłasza komisarzowi wyborczemu do 15 dnia przed dniem wyborów.”;

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Zgłoszenie, o którym mowa w § 1, komisarz wyborczy niezwłocznie przekazuje właściwemu urzędnikowi wyborczemu.”;

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zgłoszenie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać nazwisko

i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL wyborcy niepełnosprawnego, oświadczenie o wpisaniu tego wyborcy do rejestru wyborców w danej gminie, oznaczenie wyborów, których dotyczy zgłoszenie, a także wskazanie adresu, na który ma być wysłany pakiet wyborczy.”,

d) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Do zgłoszenia, o którym mowa w § 1, dołącza się kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności.”,

e) uchyla się § 4–6,

f) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. W zgłoszeniu, o którym mowa w § 1, wyborca niepełnosprawny może zażądać dołączenia do pakietu wyborczego nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a.”,

g) § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. W przypadku gdy wyborca niepełnosprawny zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, zaświadczenia o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów nie wydaje się po wysłaniu do wyborcy pakietu wyborczego, chyba że wyborca zwrócił pakiet wyborczy w stanie nienaruszonym.”;

25c) art. 53c otrzymuje brzmienie:

„Art. 53c. § 1. Jeżeli zgłoszenie, o którym mowa w art. 53b § 1, nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 53b § 2–3a, urzędnik wyborczy wzywa wyborcę niepełnosprawnego do uzupełnienia zgłoszenia w terminie 1 dnia od dnia doręczenia wezwania.

§ 2. Zgłoszenie złożone po terminie, o którym mowa w art. 53b § 1, niespełniające wymogów, o których mowa w art. 53b § 2–3a lub nieuzupełnione w terminie, o którym mowa w § 1, a także złożone przez wyborcę niepełnosprawnego, który wystąpił z wnioskiem o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania lub otrzymał zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów, pozostawia się bez rozpoznania, o czym informuje się wyborcę.”;

25d) w art. 53d:

- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wyborcę niepełnosprawnego, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, umieszcza się w spisie wyborców w obwodzie głosowania właściwym dla obwodowej komisji wyborczej, o której mowa w art. 12a, na terenie gminy, w której wyborca jest wpisany do rejestru wyborców.”,

- b) uchyla się § 2;

25e) w art. 53e:

- a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Wyborca niepełnosprawny, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, otrzymuje nie później niż 7 dni przed dniem wyborów, pakiet wyborczy.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w art. 295 § 1 i 2, wyborca niepełnosprawny, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego otrzymuje pakiety wyborcze odrębne dla danych wyborów.”,

- b) uchyla się § 3,

- c) w § 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Pakiet wyborczy doręcza wyborcy niepełnosprawnemu urzędnik wyborczy za pośrednictwem operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481).”,

- d) uchyla się § 5,

- e) § 6–9 otrzymują brzmienie:

„§ 6. Pakiet wyborczy doręcza się wyłącznie do rąk własnych wyborcy niepełnosprawnego, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru.

§ 7. Jeżeli odbierający nie może potwierdzić odbioru, osoba doręczająca pakiet wyborczy sama stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje odbierającego i przyczynę braku jego podpisu.

§ 8. W przypadku nieobecności wyborcy niepełnosprawnego pod wskazanym adresem doręczający umieszcza zawiadomienie o terminie powtórnego doręczenia w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania wyborcy. Termin powtórnego doręczenia nie może być dłuższy niż 1 dzień od dnia pierwszego doręczenia.

§ 9. Pakiety wyborcze niedoręczone w trybie określonym w § 4 i 6–8 są przekazywane obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie do zakończenia głosowania. Jeżeli przekazanie pakietów wyborczych obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie do zakończenia głosowania nie było możliwe pakiety takie przekazywane są właściwemu dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego.”,

f) po § 9 dodaje się § 9a w brzmieniu:

„§ 9a. Urzędnik wyborczy niezwłocznie informuje wójta o wysłanych pakietach wyborczych.”,

g) § 10 i 11 otrzymują brzmienie:

„§ 10. Informację o wysłaniu pakietu wyborczego umieszcza się w rubryce spisu wyborców „uwagi” odpowiadającej pozycji, pod którą umieszczono nazwisko wyborcy niepełnosprawnego, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego.

§ 11. Urzędnik wyborczy prowadzi wykaz pakietów wyborczych, w którym odnotowuje się fakt przygotowania oraz wysłania danego pakietu wyborczego.”;

25f) uchyla się art. 53f;

25g) w art. 53g:

a) § 2–4 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Na formularzu oświadczenia, o którym mowa w § 1 pkt 6, umieszcza się imię (imiona), nazwisko oraz numer ewidencyjny PESEL wyborcy niepełnosprawnego.

§ 3. Na kopercie na pakiet wyborczy oraz na kopercie zwrotnej umieszcza się oznaczenie „przesyłka wyborcza”.

§ 4. Na kopercie zwrotnej umieszcza się adres właściwej obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie.”,

b) po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

„§ 6a. Czynności, o których mowa w § 1a–6, wykonuje obwodowa komisja wyborcza ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie w obecności urzędnika wyborczego.”;

25h) w art. 53h:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Wyborca niepełnosprawny głosujący korespondencyjnie po wypełnieniu karty do głosowania wkłada ją do koperty na kartę do głosowania, którą zakleja, a następnie kopertę tę wkłada do koperty zwrotnej łącznie z podpisanym oświadczeniem, o którym mowa w art. 53g § 1 pkt 6, i przesyła ją do właściwej obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie.

§ 2. Wyborca niepełnosprawny może przekazać kopertę zwrotną przedstawicielowi operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe.”,

b) uchyla się § 3,

c) § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§ 4. Koperty zwrotne dostarczane są do właściwych obwodowych komisji wyborczych ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie w godzinach głosowania.

§ 5. Wyborca niepełnosprawny może w godzinach głosowania osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie, w obwodzie głosowania, w którym jest wpisany do spisu wyborców.”;

25i) w art. 53i:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Koperty zwrotne niedostarczone do obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie do zakończenia głosowania przekazywane są właściwemu dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego.”,

b) uchyla się § 2;

25j) w art. 53j:

a) w § 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw łączności, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw administracji publicznej oraz Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:”

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
  - „1) tryb odbierania kopert zwrotnych od wyborców niepełnosprawnych oraz dostarczania ich do obwodowych komisji wyborczych ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie,”
- b) uchyla się § 2,
- c) w § 3:
  - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
    - „Państwowa Komisja Wyborcza określi, w drodze uchwały:”,
  - pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
    - „1) sposób postępowania z kopertami zwrotnymi dostarczonymi do obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie do zakończenia głosowania,
    - 2) sposób postępowania z kopertami zwrotnymi dostarczonymi do obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie po zakończeniu głosowania,”
  - pkt 5 otrzymuje brzmienie:
    - „5) sposób postępowania z pakietami wyborczymi nieodebranymi przez wyborcę niepełnosprawnego”
- d) uchyla się § 4 i 5;
- 25k) w art. 53k § 1 otrzymuje brzmienie:
  - „§ 1. Zadania polegające na przyjmowaniu, przemieszczaniu i doręczaniu przesyłek pakietów wyborczych oraz przesyłek kopert zwrotnych wykonuje, z wyjątkiem określonym w art. 53h § 5, operator wyznaczony w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe.”;
- 25l) art. 53l otrzymuje brzmienie:
  - „Art. 53l. W ponownym głosowaniu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej oraz ponownych wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej termin, o którym mowa w art. 53b § 1, ulega skróceniu do 10 dnia przed dniem wyborów.”;
- i) w pkt 26, w § 4 po wyrazach „statkach morskich” dodaje się wyrazy „, a także w przypadku zgłoszenia przez wyborcę niepełnosprawnego zamiaru głosowania korespondencyjnego.”;
- j) pkt 32 otrzymuje brzmienie:

„32) w art. 72 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Obwodowa komisja wyborcza ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, o której mowa w art. 12a, ustalając wyniki głosowania w obwodzie uwzględnia również głosy oddane korespondencyjnie wyjęte z kopert zwrotnych.

§ 2. Obwodowa komisja wyborcza ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie ustala również liczbę wysłanych pakietów wyborczych, a także liczbę kart do głosowania wyjętych z kopert zwrotnych dostarczonych do obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie do zakończenia głosowania i podaje je w protokole głosowania w obwodzie właściwym dla przeprowadzanych wyborów.”;

k) pkt 141 otrzymuje brzmienie:

„141) po art. 513a dodaje się art. 513b i art. 513c w brzmieniu:

„Art. 513b. § 1. Kto bez uprawnienia otwiera opakowanie zbiorcze, o którym mowa w art. 79, lub kopertę z dokumentami, o których mowa w art. 78, lub przetrzymuje tę kopertę w jakimkolwiek miejscu poza siedzibą obwodowej komisji wyborczej lub siedzibą właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia
– podlega karze grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto udostępnia dokumenty z głosowania albo opakowanie zbiorcze, o których mowa w art. 79, nieuprawnionym podmiotom lub w celach innych niż określone w art. 79 § 3 i 4.

Art. 513c. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem przeszkadza osobom uprawnionym na mocy przepisów kodeksu w ich czynnościach polegających na monitorowaniu lub dokumentowaniu procedur wyborczych

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

l) skreśla się pkt 142,

m) w pkt 143, w art. 516 wyrazy „art. 511–513a” zastępuje się wyrazami „art. 511–513b”;

4) w art. 5:

a) w pkt 7 dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do zmian w podziale na stałe obwody głosowania przepisy art. 12 § 11–14 stosuje się odpowiednio.”;

b) w pkt 8 po lit. b dodaje się lit. ... w brzmieniu:

„...) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do zmian siedzib obwodowych komisji wyborczych przepisy art. 12 § 11–14 stosuje się odpowiednio, przy czym w przypadku, o którym mowa w § 2a, nie stosuje się przepisów art. 12 § 13 i 14.”;

5) w art. 5 w pkt 27 wyrazy „art. 56” zastępuje się wyrazami „art. 55”;

6) w art. 5:

a) w pkt 30 w lit. b:

- w § 1a użyty dwukrotnie w różnym przypadku wyraz „niewydane” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „niewykorzystane”,
- w § 1b wyrazy „niewydanych karty” zastępuje się wyrazami „niewykorzystanych kart”,

b) w pkt 34, w art. 79 w § 1 wyraz „niewydane” zastępuje się wyrazem „niewykorzystane”;

7) w art. 5 w pkt 30 w lit. c, § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Obwodowa komisja wyborcza ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie umieszcza niewykorzystane karty do głosowania w zapieczętowanych pakietach.”;

8) w art. 5 w pkt 41, w § 6a wyrazy „będących własnością prywatną” zastępuje się wyrazami „niebędących własnością Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub stowarzyszeń, komunalnych osób prawnych oraz spółek, w których większość akcji lub udziałów ma Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, oraz fundacji utworzonych przez organy władzy publicznej”;

9) w art. 5 w pkt 49 po lit. b dodaje się lit. ba w brzmieniu:

„ba) w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Uzupełnienie składu Państwowej Komisji Wyborczej następuje w trybie i na zasadach określonych w przepisach o jej powołaniu, jednak nie później niż w terminie 5 dni od dnia wygaśnięcia członkostwa w Państwowej Komisji Wyborczej.””;

10) w art. 5 w pkt 56 w lit. a, w § 2 skreśla się wyrazy „, biorąc pod uwagę, że obszar działania komisarzy wyborczych odpowiada okręgom wyborczym określonym w załączniku nr 2 do kodeksu”;

11) w art. 5 w pkt 56 w lit. b, w zdaniu pierwszym po wyrazie „prawnicze” dodaje się wyrazy „oraz dających rękojmię należytego pełnienia tej funkcji”;

12) w art. 5 w pkt 56 po lit. b dodaje się lit. ... w brzmieniu:

„...) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. W przypadku uzasadnionych zastrzeżeń do kandydatów na komisarzy wyborczych, wskazanych w trybie, o którym mowa w § 3, Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie informuje o tym ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który wskazuje nowych kandydatów.””;

13) w art. 5 w pkt 67, w § 1 skreśla się wyrazy „art. 166 § 3a oraz”;

14) w art. 5 w pkt 70 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) po § 2 dodaje się § 2a–2c w brzmieniu:

„§ 2a. W przypadku uzasadnionych zastrzeżeń do kandydatów, o których mowa w § 2, Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie informuje o tym ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który wskazuje nowych kandydatów w liczbie dwóch w trybie określonym w § 2.

§ 2b. Szef Krajowego Biura Wyborczego jest powoływany na okres 7 lat.

§ 2c. Przed upływem okresu, o którym mowa w § 2b, Szef Krajowego

Biura Wyborczego może zostać odwołany przez Państwową Komisję Wyborczą w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.”;”;

15) w art. 5 w pkt 130, w art. 484 skreśla się wyraz „list”;

16) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. Państwowa Komisja Wyborcza dostosuje właściwość terytorialną komisarzy wyborczych, o której mowa w art. 166 § 2 ustawy zmienianej w art. 5, uwzględniając liczbę komisarzy wyborczych, o której mowa w art. 166 § 3 tej ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”;

17) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 8 § 2, art. 53e § 12, art. 53g § 7 oraz art. 53j § 1 i 3 ustawy zmienianej w art. 5 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 8 § 2, art. 53e § 12, art. 53g § 7 oraz art. 53j § 1 i 3 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”;

18) w art. 18 w pkt 1 wyrazy „11–13” zastępuje się wyrazami „11–14”;

19) w art. 18 w pkt 2 wyrazy „pkt 48 i 49” zastępuje się wyrazami „pkt 48 oraz pkt 49 lit. a, b i c”.

MARSZAŁEK SENATU

Stanisław KARCZEWSKI

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, postanowił wprowadzić do jej tekstu 19 poprawek.

Ustawa nowelizuje art. 24f ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, który określa ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej dla małżonków osób pełniących kluczowe funkcje w gminie. Przepis ma pełnić funkcję antykorupcyjną. Zdaniem Senatu nie ma podstaw do preferencyjnego traktowania osób pozostających w związkach nieformalnych, wobec czego postanowił rozciągnąć zakaz również na osoby pozostające we wspólnym pożyciu (poprawka nr 1).

Senat postanowił, że dokumenty z wyborów będą przechowywane w archiwach państwowych przez okres co najmniej 5 lat. Wydłużony termin przechowywania dokumentów zwiększa szansę wykrycia ewentualnych nieprawidłowości wyborczych, co przyczyni się do zwiększenia zaufania obywateli do organów wyborczych. Ponadto w nowelizacjach art. 40 § 6, art. 42 § 6, art. 52 § 8 Kodeksu wyborczego należało zrezygnować z przytaczania norm prawnych już znajdujących się w art. 8 Kodeksu wyborczego. Z tych powodów Senat uchwalił poprawkę nr 2.

Ustawa rezygnuje z możliwości oddania głosu korespondencyjnie. Zdaniem projektodawców – wyrażonym w uzasadnieniu projektu ustawy – głosowanie korespondencyjne w istotny sposób zwiększa ryzyko nieprawidłowości, a udział w wyborach osób, które z powodów od siebie niezależnych nie mogą udać się do lokalu wyborczego, zostanie zagwarantowany poprzez instytucję głosowania przez pełnomocnika. Senat uważa, że system wyborczy powinien być możliwie przyjazny dla osób niepełnosprawnych. Jednym z instrumentów ułatwiających głosowanie takim osobom jest możliwość głosowania korespondencyjnego. Dlatego zdaniem Senatu względ na rzetelność wyborów musi ustąpić trosce o możliwość oddania głosu przez osoby niepełnosprawne (poprawki nr 3 i 17).

Ustawa w Kodeksie wyborczym do art. 12 dodaje § 14. Należy to uwzględnić w odesłaniach w art. 13 § 3 i art. 13a § 3 (poprawka nr 4).

Poprawką nr 5 Senat skorygował oczywistą omyłkę pisarską, polegającą na błędnym oznaczeniu nowelizowanej jednostki redakcyjnej.

Przepisy nowelizacji w odniesieniu do kart do głosowania, które nie zostały wydane (wykorzystane w celu wrzucenia przez wyborcę do urny) mówią zamiennie o liczbie kart „niewydanych” albo „niewykorzystanych”. Senat proponuje by, tak jak w całym Kodeksie wyborczym, konsekwentnie stosować to ostatnie określenie (poprawka nr 6).

W art. 70 Kodeksu wyborczego, regulującym przebieg czynności po zamknięciu lokalu wyborczego, dodaje się (nowelizuje) kilka przepisów. Pierwszy z nich, § 1a, przewiduje, że członkowie obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie wraz z członkami obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie w obecności przewodniczącego każdej z komisji obwodowej ustalają liczbę niewykorzystanych kart do głosowania. Przepis § 3 stanowi, że obwodowa komisja wyborcza ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie ponownie ustala liczbę niewykorzystanych kart do głosowania. Nie jest jasne dlaczego karty niewykorzystane (i tylko te) muszą być liczone dwa razy, raz przez obie komisje wspólnie, a potem przez jedną komisję. Senat uznał, że jest to wynikiem pomyłki i wyeliminował konieczność powtórnego liczenia niewykorzystanych kart wyborczych (poprawka nr 7).

Dodawany w art. 110 Kodeksu wyborczego przepis § 6a przewiduje możliwość nieusuwania po kampanii wyborczej plakatów i haseł wyborczych, które „znajdują się na nieruchomościach, obiektach lub urządzeniach będących własnością prywatną”. Kodeks cywilny, ani żadna inna ustawa nie zna pojęcia własności prywatnej. Nie jest jasne, czy chodzi jedynie o własność osób fizycznych (wydaje się, że nie, bo Kodeks wyborczy w takich przypadkach wyraźnie mówi o osobach fizycznych), czy także o własność osób prawnych (np. spółek, fundacji, stowarzyszeń). Pojawia się jednak problem, że niektóre osoby prawne są tworzone przez organy władzy publicznej (np. fundacje), albo też udziały w nich ma Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego (np. spółki). Precyzja w tym zakresie jest konieczna z tego względu, że przepis nakazujący usunięcie plakatów jest zaopatrzony w sankcję karną. Z tego powodu Senat wprowadził poprawkę nr 8.

Celem poprawek nr 9 i 19 jest uzupełnienie nowej procedury obsadzania składu Państwowej Komisji Wyborczej (PKW) o przepis określający termin uzupełniania składu PKW w przypadku wygaśnięcia mandatu jej członka. W przeciwieństwie do innych zmian przepisów dotyczących powoływania PKW, które mają wejść w życie po upływie obecnej

kadencji Sejmu, proponowany przepis dotyczący terminu uzupełniania składu PKW wszedłby w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia ustawy.

Poprawka nr 10 znosi regulację przewidującą, że właściwość terytorialna komisarzy wyborczych pokrywa się z obszarem senackich okręgów wyborczych; utrzymuje jednak regułę, iż komisarzy wyborczych jest 100. Przyjęcie poprawki pozwoli na elastyczne dostosowanie przez PKW właściwości terytorialnej komisarzy do liczby podległych im obwodowych i terytorialnych komisji wyborczych oraz liczby jednomandatowych okręgów wyborczych do rad gmin i – w konsekwencji – liczby wyborów uzupełniających w trakcie kadencji tych rad odbywających się w obszarze ich właściwości terytorialnej. Pozostawienie regulacji bez zmiany oznaczałoby, że do zakresu zadań niektórych komisarzy i delegatur Krajowego Biura Wyborczego (np. komisarza dla okręgu obejmującego Białystok i sąsiednie powiaty) należałoby prowadzenie spraw związanych ze wszystkimi wyborami, nie wyłączając wyborów do rad powiatów i wyborów uzupełniających do rad gmin, odbywających się w trakcie kadencji tych rad, a niektórzy inni komisarze i delegatury KBW (np. dla okręgu senackiego obejmującego jedynie Częstochowę), byłiby z obowiązku przeprowadzania pracochłonnych wyborów samorządowych – w szczególności w okręgach jednomandatowych, które pociągają też za sobą nierzadko wybory uzupełniające – zwolnieni.

Poprawka nr 11 wprowadza dodatkowy warunek, który będzie musiała spełnić osoba powoływana na komisarza wyborczego – powinna ona dawać rękojmię należytego pełnienia tej funkcji.

Poprawka nr 12 określa tryb postępowania w przypadku gdy PKW odmówi powołania na komisarza wyborczego osoby wskazanej przez ministra.

Poprawka nr 13 skreśla odesłanie do nieistniejącego przepisu.

Poprawka nr 14 określa tryb postępowania w przypadku gdy PKW odmówi powołania Szefa Krajowego Biura Wyborczego spośród trzech kandydatów wskazanych przez ministra, a także doprecyzowuje przepis dotyczący odwoływania Szefa Krajowego Biura Wyborczego.

Poprawka nr 15 ma charakter redakcyjny.

Senat wprowadza przepis wyznaczający PKW termin na określenie właściwości terytorialnej komisarzy wyborczych, która zgodnie z wcześniej zaproponowaną poprawką, nie będzie powiązana z obszarem senackich okręgów wyborczych, lecz będzie ustalana przez PKW (poprawka nr 16).

Wprowadzając poprawkę nr 18 Senat dostosowuje termin wejścia w życie przepisu o możliwości złożenia skargi do sądu administracyjnego na postanowienie PKW w sprawie ze skargi na postanowienie komisarza wyborczego w sprawie obwodów wyborczych, do terminu wejścia w życie przepisów regulujących wcześniejsze etapy postępowania w tej sprawie.